

Аннотация к рабочей программе по предмету «Литература аабыта»
1 класс на 2019-2020 учебный год

«Литературнай аабыта» предмети үөрэтэргэ оноһуллубут улэлиир бырагыраамма тирэбирэн оноһулунна:

- Захарова Л. В. Литература аабыта: улэлиир бырагыраамма: 1-4 кылаас – Дьокуускай: Бичик, 2013;

Үөрэтэр кинигэлэр:

- Л.В.Захарова, У.М. Флегонтова. Литература аабыта. 1 кылаас. Дьокуускай, «Бичик», 2014с.
- Л.В.Захарова, У.М. Флегонтова. Бэйэ аабыта. 1 кылаас. Дьокуускай, «Бичик», 2014с.
- Л.В.Захарова, У.М. Флегонтова. Ыалынан аабыта. 1 кылаас. Дьокуускай, «Бичик», 2014с.

Үөрэх бырагыраамматта Федеральнай государственнай үөрэх стандардыгар, "Россия гражданинын лиичинэһин сирин- майгытын сайыннарыыга уонна иитиигэ кэнсиэпсийэтигэр", үөрэх биридимизтин үөрэтии түмүктэригэр олобуран сурулунна.

. Үөрэх предметин өйдөбүлэ

Бастакы сүһүөх оскуолаҕа литература аабыта - уус-уран айымньыны үөрэтии уонна тылы сайыннарыы курдук икки хайысханы тутуһар сүрүн биридимизттэртэн биридэстэрэ. Биридимизт оҕо ааҕар үөрүйэҕин, тылынан уонна суругунан санатын сайыннара сүрүн оруоллаах. Оҕо ааҕар уонна тиэкини кытта үлэлиир үөрүйэх инмит эрэ буоллаҕына, кини атын биридимизттэргэ ситиһилээхтик үөрэнэр кыаҕы ылар.

Биридимизт оҕо сааһыгар сөптөөх өйү-санааны инэрэр, айар, толкуйдуур дьобурун, майгытын- сигилигин, тылын-өһүн сайыннара, аабыы эйгэтигэр киллэрэр, кинигэҕэ интэриэһи үөскэтэр, ааҕар баҕаны олохсатар, уус-уран айымньы тыл искусствота буоларын өйдөтөр, оҕо бэйэтэ сайдар, дьону кытта бодоруһар кыаҕын олохсатар. Аабыы оҕо лиичинэс быһыытынан сайдарыгар, тулалыыр эйгэтин өйүнэн-сүрөһинэн, дууһатынан ылынарыгар суолтата улахан. Бу этиллэр санаа **биридимизт сүрүн сыалын** быһаарар:

- аабыы араас көрүнүн олохсутуу;
- уус-уран айымньы тиэкини кытта үлэҕэ оҕо тылын-өһүн сайыннарыы;
- араас көрүннээх информациянан үлэлиир үөрүйэхтэри инэри;
- оҕону уус-уран айымньыга сыһыарыы, айымньыны истэргэ, тылга болжомтолоох буолууга иити;
- оҕо тус олохун айымньы нөнүө сир-майгы сыаннастарынан байыты;
- оҕо литературатын эйгэтигэр киллэри; кинигэҕэ интэриэһи, ситимнээхтик, тиһиктээхтик ааҕар баҕаны үөскэти;
- тиэкини уонна кинигэни кытта үлэлиир үөрүйэҕи инэри, үөрэх уонна научнай- биллэрэр тиэкиһинэн үлэ бастакы үөрүйэхтэрин олохсутуу.

Сыалы ситиһэргэ **маннык сорукутар тураллар:**

- аабыы араас ньымаларын баһылааһын;
 - тиэкини кытта үлэ сүрүн сатабылларын инэри;
 - наадалаах литератураны булан туһаны;
 - аабыыга интэриэһи үөскэтэн, кинигэҕэ тапталы инэри;
 - айан кэпсиир уонна суруйар үөрүйэхтэри сайыннары;
 - норуот тылынан уонна уус-уран айымньытын духуобунай ис номоҕун нөнүө изиини уһугуннаран, олох араас көстүүтүгэр сирдээх сыһыаны үөскэти;
 - уус – уран айымньы тылыгар болжомтолоох буолууну ситиһи;
- төрөөбүт уонна араас омук литературатын араара өйдөөн, ол нөнүө норуоттар доҕордуу сыһыаннарын олохсутуу.с-уран айымньы тыл искусствота буоларын аабыы уруогар ааҕан, тыл уруогар ырытан, айымньыны ырытар үлэҕэ тылы тэннэн, ааптар этэр санаатын, изиитин өйдүүр. Үөрэнээччи айымньы дьоруойдарыгар бэйэтин сыһыанын быһаарар, суруйааччы уонна айымньы туһунан санаатын этэн, сыһыанын көрдөрөр.

Үөрэх былааныгар үөрэх предметин миэстэтэ

Үөрэх федеральной базиснай былаанын үһүс барыйааныгар олобуран, литературнай аабыны үөрэтиигэ 1 кылааска – нэдиэлэ 2 чаас, сыл иккис аңаарыгар барыта 34 чаас бэриллэр.

Ытык өйдөбүллэри үөрэнээччигэ инэриин түмүгэ
. Ытык өйдөбүллэри үөрэх предметин ис хоһоонугар киллэриин

2009 с.ылыныллыбыт «Россия гражданинын личноһын сиэрин-майгытын сайыннары уонна иитии концепцията» федеральной государственной үөрэх стандартарын методологическай төрүтүнэн буолла.

Концепция Россия гражданинын личноһын иитиигэ, сайыннарыга 10 сүрүн национальнай ытык өйдөбүлү ылар. Онно кириэрлэр:

- 1) Ийэ дойдуга, бэйэ сиригэр-уотугар, норуотугар таптал, бэриниилээх буолуу;
- 2) Биир санааланы, кырдыктаах быһыы, аһыныгас, амарах сүрэхтээх, чистээх, дьонуннаах буолуу;
- 3) Ийэ дойдуга сулууспалааһын, сокуону тутуһуу, бэрээдэктээх буолуу;
- 4) Дьиэ-кэргэнэ, ыалга тапталлаах, бэриниилээх буолуу. Доруобуйа, уйгулаах олох.
- 5) Үлэ, төрүт дьарык. Үлэ ытыктабыл, дьулуур, дьаныар.
- 6) Биилини сыаналааһын.
- 7) Итэһэл, духуобунас өйдөбүллэрэ.
- 8) Төрөөбүт литература – барыта баай.
- 9) Ийэ айылба. Ытык сир, харыстанар сир. Сир – планета. Айылбаа харыстабыл.
- 10) Сир үрдүгэр эйэ, элбэх омук култуурата, киһи аймах сайдыыта.

Онон бу ытык өйдөбүллэри «Литературнай аабы» үөрэх предметин ис хоһоонугар уус-уран айымньыга норуот историятын, култууратын, олоһун төрүт үгэһин, сиэрин-майгытын нөнүө кириэн сылдьар.

Сүрүн салаалара:

Төрөөбүт литература предметигэр уерэтиллэр матырыйаал 1 кылааска манньк наарданна:

- Айымньы түһүлгэтигэр айан – 1 чаас
- Төрөөбүт Ийэ дойдум – 3 чаас
- Кинигэ – мин доборум – 5 чаас
- Норуот тылынан уус-уран айымньыта – 5 чаас
- Остуоруйа аабы эрэ – 5 чаас
- Мин дойдум – олоҕо дойдута – 4 чаас
- Айылба – барыбыт дьиэбит – 5 чаас
- Учугэй майгы – кетер кынаты – 5 чаас
- Сыллаабы хатылааһын – 1 чаас

Хонтурооллуур ньымалар: тест, мүнүүтэ аабы

Рабочай программа структурата.

- Быһаары сурук;
- Үөрэх предметин өйдөбүлэ;
- Ытык өйдөбүллэри инэриин түмүгэ (личностные результаты) ;
- Ис хоһооно
- Тустаах үөрэх предметин үөрэтиин түмүгэ

8. Составитель

Жиркова Нюргуяна Николаевна, учитель начальных классов, высшей квалификационной категории.

Аннотация к рабочей программе по предмету «Литература аабыта»
2 класс на 2019-2020 учебный год

Үлэ бырагыраамата Федеральной государственной үөрэх стандартыгар, «Россия гражданинын личноһын сиэрин-майгытын сайыннарыга уонна иитиигэ Концепциятыгар», үөрэх предметин үөрэтиин түмүктэригэр олобуран сурулунна.

• **Тутгуддар учебник:** «Литература аабыыта » Л.В.Захарова, У.М.Флегонтова Дь. Бичик , 2017

Үөрэх предметин өйдөбүлэ

Бастакы сүһүөх оскуолаҕа литературнай аабыы сүрүн предметгэртэн биирдэстэрэ, икки хайысханы тутуһар: уус-уран айымньыны үөрэтии уонна тылы сайыннарыы. Предмет оҕо ааҕар үөрүйэбин, тылын уонна суругунан санатын сайыннараар сүрүн орууллаах. Оҕо ааҕар уонна тиэкини кытта үлэлиир үөрүйэх инмит эрэ буоллаҕына атын предметтэргэ ситиһиилээхтик үөрэнэрэ өйдөнөр.

Литературнай аабыы предмет оҕо сааһыгар сөптөөх өйү-санааны, айар, толкуйдуур дьоһуу, майгыны-сигилини сайыннараар, аабыы эйгэтигэр киллэрэр, кинигэбэ интэриэһи үөскэтэр, ааҕар баҕаны олохсатар, уус-уран айымньы тыл искусствота буоларын өйдөтөр, тылын-өһүн, оҕо бэйэтэ сайдар, дьону кытта бодоруһар кыабын олохсатар. Аабыы оҕо лиичинэс быһыытынан сайдарыгар, тулалыыр эйгэтин өйүнэн-сүрэбинэн, дууһатынан ылынарыгар суолтата улахан. Бу этиллэр санаа литературнай аабыы предмет сүрүн сыалын быһаарар:

- аабыы араас көрүнүн олохсутуу;
- уус-уран айымньы тиэкиһин кытта үлэбэ оҕо тылын-өһүн сайыннарыы;
- араас көрүннээх информациянан үлэлиир үөрүйэхтэри сайыннарыы;
- оҕону уус-уран айымньыга сыһыарыы, айымньыны истэргэ, тылга болжомтолоох буолууга иити;
- оҕо тус олохун айымньы нөнүө сир-майгы сыаннастарынан байыты;
- оҕо литературатын эйгэтигэр киллэри; кинигэбэ интэриэһи, ситимнээхтик, тиһиктээхтик ааҕар баҕаны үөскэти;
- тиэкиһи уонна кинигэни кытта үлэлиир үөрүйэҕи интэриэһи, үөрэх уонна научнай-познавательнай тиэкиһинэн үлэ бастакы үөрүйэхтэрин олохсутуу.

Предмет сүрүн ис хоһоонун араас оҕо литературата (*сахх, Саха сириг хотугу омугахын, Россия араас омугахын, тас дойду суруйааччыларын айымньылар*), научнай-популярнай айымньылар арыллар. Уус-уран уонна научнай-биллэрэр айымньылары тэннэн көрүү тыл искусствотын диригинник өйдүүргэ көмөлөһөр. «Литературнай аабыы» предмети атын предметтэри («Культура», «Тулалыыр эйгэ», «Музыка», «Уруһуй») кытта ситимнээхтик үөрэтии, ырытыы көдүүстээх, олоххо туох барыта ситимнээх дин өйдөбүлү үөскэтэр.

Литературнай аабыы предмет ис хоһооно:

1. Саҕа үлэтин көрүннэрэ. Бодоруһуу кулгуурата.
2. Тиэкиһи кытта үлэ көрүннэрэ. Саҕа-ингэ үлэтэ.
3. Уус-уран айымньыны кытта үлэ. Кэрэ эйгэтэ уонна сир-майгы өртүгэр үлэ.
4. Оҕо ааҕар эйгэтэ. Аабыы кулгуурата.

Үөрэх былааныгар үөрэх предметин миэстэтэ

Үөрэх федеральнай базиснай былаанын үһс барыйааныгар олобуран, саха оскуолатын начаалынай кылаастарыгар Литературнай аабыы уругун үөрэтиигэ сылга 68, нэдиэлэбэ 2 чаас бэриллэр.

Ытык өйдөбүллэри үөрэнээччигэ интэриэһи түмүгэ

1. Төрөөбүт дойдунан, дойду историятынан уонна норуоттарынан киэн туттуу санаатын олохсутуу;
2. Атын омук историятыгар уонна кулгууратыгар убаастабытлаахтык сыһыаннаһыы.
3. Үөрэнэр баҕаны, бэйэни сайыннарыы.
4. Бодоруһууга майгы-сигили нуорматын, бэйэ эппиэтинэһин сайыннараар, салайынар.
5. Эстетическэй сыһыаны олохсутуу.
6. Сирдээх быһыыны, атын дьонно амарах сыһыаны сайыннарыы.
7. Бииргэ үлэлиир сатабылы сайыннарыы;
8. Үтүө сыһыаннаах бодоруһууну олохсутуу;
9. Мөккүөрдээх түгэнтэн сатаан тахсар үөрүйэҕи олохсутуу;
10. Айымньылаах үлэбэ баҕаны үөскэти, сэрэхтээх, чөл олох туһунан өйдөбүлү, сыһыаны олохсутуу.

Сүрүн салаалара:

- Айымньы түһүлгэтигэрайан.
- Саха сирэ барахсан.

- Кинигэ- билии төрдө.
- Норуот өркөн өйө тылынан уус-уран айымньыга
- Остуоруйа алыптаах дойдутугар.
- Мин дойдум- олонхо дойдута.
- Биһиги доѳотторбут.
- Үчүгэйтэн үөрэбит, куһаҕантан хомойобут.

Хонтуруоллуур ньымалар:: тест, мүнүүтэҕэ ааѳы

Рабочай программа структурата.

- Быһаары сурук;
- Үөрэх предметин өйдөбүлэ;
- Ытык өйдөбүллэри иңэрии түмүгэ (личностные результаты) ;
- Ис хоһооно
- Тустаах үөрэх предметин үөрэтии түмүгэ

8. Составитель

Потапова Раиса Сидоровна, учитель начальных классов, высшей квалификационной категории.

Аннотация к рабочей программе по предмету «Литература ааѳыта» **3 класс на 2019-2020 учебный год**

«Литературнай ааѳы» предмети үөрэтэргэ оноһуллубуту элиирбырагыраамма Захарова Л. В. Литература ааѳыта: үлэлиирбырагыраамма: 1-4 кылаас – Дьокуускай: Бичик, 2015 тирэҕирэн оноһулунна.

Үөрэтэркинигэлэр:

- Л.В.Захарова, У.М. Флегонтова. Литература ааѳыта. 3 кылаас. Дьокуускай, «Бичик», 2017 с.
- Л.В.Захарова, У.М. Флегонтова. Бэйэ ааѳыта. 3 кылаас. Дьокуускай, «Бичик», 2017 с.
- Л.В.Захарова, У.М. Флегонтова. Ылынан ааѳы. 3 кылаас. Дьокуускай, «Бичик», 2017 с.

Үөрэх бырагыраамата Федеральнай государственнай үөрэх стандартыгар, "Россия гражданинын личинэнин сиэрин-майгытын сайыннарыга уонна итии гэкэнсиэпсийэтигэр", үөрэх биридимитин үөрэтии түмүктэригэр олобуран сурулунна.

Сыала: Биридимитэ босааһыгар сөптөөх өйү-санаанын гэрэр, айар, толкуйдуурдо бурун, майгытын-сигилитин, тылын-өһүн сайыннаран, ааѳыны гэгэтигэр киллэрэр, кинигэ биинтэри эһи үөскэтэр, ааѳар баҕаны олохсугар, уус-уран айымньы тыл искусствота буоларыны өйдөтөр, оѳобэйэтэ сайдар, дьону кытта бодоруһар кыагынолохсугар. Ааѳыны болиичинэс быһыытын аныгар, тулалыыры гэгэтин өйүнэн-сүрэҕинэн, дууһатын аныларыгар суолтатаулахан

Үөрэх былааныгар үөрэх предметин миэстэтэ

Үөрэх федеральнай базиснай былаанын үһүс барыа аныгар олобуран, литературнай ааѳыны үөрэтиигэ 3 кылааска – нэдиэлэҕэ 2 чаас, сылга барыта 70 чаас бэриллэр.

Бастагы салаа - "Саһа үлэтин көрүнэрэ. Бодоруһу култуурата".

Иккис салаа - "Тиэкиһи кытта үлэ көрүнэрэ. Саһа-ингэ үлэтэ".

**Үһүссалаа - "Уус-уран айымньыгакэрэуоннасиэр-майгыитиллиитигэрүлэ".
Төрдүссалаа - "Оҕоааҕарэйгэтэ. Аабыыкултуурата".**

3 кылааска Литература аабыыта предмет салаалара:

- Айымньы түһүлгэтигэр айан – 1 чаас
- Иитиллэр Ийэ айылҕабыт
- Кинигэ – мин аргыһым
- Остуоруйа дойдута
- Олоҥхо - төрөөбүт тыл кэрэтэ, өбүгэ үгэһэ
- Таптыбын бары тыынар-тыыннаабы
- Үтүө дьыала үөрүүтэ дэлэгэй
- Суруйааччылар оҕолорго
- Олохтоох суруйааччы
- Элбэҕи аабыаң - үгүһү билиэң
- Сыллаабы хатылааһын

Иһинээҕитэ

1. Быһаарыысурук
2. Үөрэхпредметинөйдөбүлэ
3. Үөрэхбылааныгарүөрэхпредметинмиэстэтэ.
4. Ытыкөйдөбүллэриүөрэхпредметинисхоһоонугаркиллэри.
5. Үөрэхпредметинүөрэтиитүмүгэ
6. Үөрэхпредметинисхоһооно
7. Календарнайтематическайбылаан
8. Үөрэхпредметинматериальной-техническэйхааччыыы.

Аннотацияны онордо: Коврова Вера Егоровна, алын кылаасүрдүккатегориялаахучуутала.

**Литература аабыыта предметкэ аннотация.
4 кылаас 2019 – 2020 үө.дь**

Үөрэх былааныгар үөрэх предметин миэстэтэҮөрэх былаанынан алын сүһүөх оскуолаҕа “Литература аабыыта” биридимиэти үөрэтиигэ барыта 238 чаас көрүллэр.

Ол иһигэр:

- 1 кылааска — 34 чаас;
- 2 кылааска — 68 чаас;
- 3 кылааска — 68 чаас;
- 4 кылааска — 68 чаас.

• Захарова, Лариса Васильевна. Литература аабыыта: үлэлиир бырагыраама: 1-4 кылаас / [ааптардар: Л.В. Захарова, У.М. Флегонтова]; Саха Өрөсп. Үөрэҕин мин-тэ. — Дьокуускай: Бичик, 2017.

• 2019-2020 сыллаабы үөрэх дьылыгар үлэбырагырааматаФедеральнойүөрэхстандардыгаролоҕурансурулуна.

Уус-уран литература оскуолаҕаоҕонукурасааһытанийэ тыл эйгэтигэр киллэрэр, уран тылгауһуйар, иитэр-үөрэтэрсүрүнхайысха. Умсугуйанааҕароҕойө-санаатасайдыылаах, билиилтээх-көрүүлээх, олохбүгүннүтүнэрэбуолбакка, бэҕэһэннितिнырыналыр, сарсыннытыгарэрэллээхбуолар. Онон «Литературнай аабыы» үөрэхпредметинанала -оҕооааҕардьобуруолохсутуу, аабыыбэйэкыабынсайыннарыгасуолталаабынөйдөтүү.

«Литература аабыыта» биридимиэтоҕосааыгарсептеехейусанаанынэрэр, айар, толкуйдуур дьобуруун, майгытын-сигилитин, тылын – еуун сайыннарар, кинигэбэ интириэһи үөскэтэр.

«Литература аабыгта» **биримидиэтсүрүн сыалын** быһаарар:

- аабы араас көрүнгүн олохсугуу;
- уус-уран айымньы тиэкиһи кытта үлэбэ оҕо тылын-өһүн сайыннарыы;
- араас көрүнгүнэх информациянан үлэлиир үөрүйэхтэри инэри;
- оҕону уус-уран айымньыга сыһыарыы, айымньыны истэргэ, тылга болжомтолоох буолууга иити;
- оҕо тус олохун айымньы нөнүө сир-майгы сыаннастарынан байыты;
- оҕо литературатын эйгэтигэр киллэри; кинигэбэ интэриэһи, ситимнээхтик, тиһиктээхтик ааҕар баҕаны үөскэти;
- тиэкиһи уонна кинигэни кытта үлэлиир үөрүйэбэ инэри, үөрэх уонна научнай- биллэрэр тиэкиһинэн үлэ бастакы үөрүйэхтэрин олохсугуу.

Сыалы ситиһэргэ **маннык сорукутар тураллар:**

- аабы араас ньымаларын баһылааһын;
- тиэкиһи кытта үлэ сүрүн сатабылларын инэри;
- наадалаах литератураны булан туһаны;
- аабыга интэриэһи үөскэтэн, кинигэбэ тапталы инэри;
- айан кэпсиир уонна суруйар үөрүйэхтэри сайыннары;
- норуот тылынан уонна уус-уран айымньытын духуобунай ис номоҕун нөнүө иэйиини уһугуннаран, олох араас көстүүтүгэр сирдээх сыһыаны үөскэти;
- уус – уран айымньы тылыгар болжомтолоох буолууну ситиһи;

төрөөбүт уонна араас омук литературатын араара өйдөөн, ол нөнүө норуоттар доҕордуу сыһыаннарын олохсугуу.с-уран айымньы тыл искусствота буоларын аабы уругар ааҕан, тыл уругар ырытан, айымньыны ырытар үлэбэ тылы тэннээн, ааптар этэр санаатын, иэйиитин өйдүүр. Үөрэнээччи айымньы дьоруойдарыгар бэйэтин сыһыанын быһаарар, суруйааччы уонна айымньы туһунан санаатын этэн, сыһыанын көрдөрөр.

Литература аабыгта

4 кылаас Литературнай аабы ис хоһооно

2009 с.ылыныллыбыт «Россия гражданынын личноһын сирин-майгытынсайыннары уонна иити концепцията» федеральнай государственнай үөрэх стандартарын методологическай төрүтүнэн буолла.

Концепция Россия гражданынын личноһын иитиигэ, сайыннарыга 10 сүрүн национальнай ытык өйдөбүлү ылар. Онно киирэллэр:

- 1). Ийэ дойдуга, бэйэ сиригэр-уотугар, норуотугар таптал,бэриниитээх буолуу;
- 2) Биир санааланы, крдыктаах быһыы, аһыныгас амарах сүрэхтээх, чиэстээх, дьонуннаах буолуу;
- 3) Ийэ дойдуга сулууспалааһын, сокуону тутуһуу, бэрээдэктээх буолуу;
- 4) Дьиз-кэргэнэ, ыалга тапталлаах, бэриниитээх буолуу. Доруобуйа, уйгулаах олох.
- 5) Үлэ, төрүт дьарык. Үлэбэ ытыктабыл, дьулуур, дьаныар.

6) Билиини сыаналааһын.

7) Итэһэл, духуобунас өйдөбүллэрэ.

8) Төрөөбүт литература – барҕа баай.

9) Ийэ айылҕа. Ытык сир, харыстанар сир. Сир – планета. Айылҕаҕа харыстабыл.

10) Сир үрдүгэр эйэ, элбэх омук култуурата, киһи аймах сайдыыта.

Онон бу ытык өйдөбүллэри «Литературнай аабыы» үөрэх предметин ис хоһоонугар уус-уран айымньыга норуот историятын, култууратын, олоһун төрүт үгэһин, сирин-майгытын нөңүө киирэн сылдьар.

Ытык өйдөбүллэри үөрэнээччигэ инэриин түмүгэ:

1. Төрөөбүт дойдунан, дойду историятынан уонна норуоттарынан киэн туттуу санаатын олохсутар.

2. Атын омук историятыгар уонна култууратыгар убаастабыллаахтык сыһыаннаһар.

3. Үөрэнэр баһаны, бэйэни сайыннарар.

4. Бодоруһууга майгы-сигили нуорматын, бэйэ эппиэтинэһин сайыннарар, салайынар.

5. Эстетическай сыһыаны олохсутар.

6. Сизрдээх быһыыны, атын дьонно амарах сыһыаны сайыннарар.

7. Бииргэ үлэлиир сатабылы сайыннарар.

8. Үтүө сыһыаннаах бодоруһууну инэрэр.

9. Мөккүөрдээх түгэнтэн сатаан тахсар үөрүйэҕи үөскэтэр.

10. Айымньылаах үлэбэ баһаны үөскэтэр, сэрэхтээх, чөл олох туһунан өйдөбүлү, сыһыаны олохсутар.

Үөрэх сатабылларын сайыннарыы түмүгэ:

1. Араас тизкиһи ис хоһоонноохтук ааһар, үчүгэйдик толкуйдаан сангарар, тылынан уонна суругунан тизкиһи онорор.

2. Соруудаҕы толорорго санга араас көрүннэрин, ньымаларын баһылыыр.

3. Сэһэргэхэр киһитин болҕойон истэр, кэпсэтэргэ бэлэм, кэпсэтиигэ араас санаа үөскүүрүн өйдүүр, бэйэ санаатын тизрдэргэ кыһаллар, дакаасты сатыыр.

4. Тэнниир, ырытар, түмэр, түмүктүүр, наардыыр, маарынныыры, хардарыта сибээһи, төрүөтү булар, хайа баһарар тизмэбэ кэпсэтэһиигэ кыттар.

5. Атын биридимиэттэри үөрэтэргэ "Литература аабыыта" төрүт буоларын уонна биридимиэттэр алтыһыларыгар; гуманитарно-эстетическэй хайысхалаах биридимиэттэр икки ардыларынааҕы сибээстэри өйдүүр.

6. Үөрэх дьарыгын сыалын уонна соругун өйдүүр, сөптөөх ньымалары булан туттар, туһанар.

7. Үөрэх дьарыгын туруоруллубут соруктарга олоһуран былаанныыр, хонтуруолланар уонна сыаналанар, ситиһиигэ тизрдэр ордук көдүүстээх ньымалары быһаарар.

Тустаах үөрэх биридимиэттэрин үөрэтии түмүгэ

1. Уус-уран айымньы омук уонна аан дойду култуурата, сизэр-майгы сыаннастара буоларын уонна баар үгэстэр харыстаныахтаахтарын, кэлэр көлүөнэбэ тизэрдиллэхтээхтэрин өйдүүр.
2. Кинигэ - киһи аймах култууратын ураты сыаннаһа буоларын өйдөөн, сизэрдээх сыһыаны олохсутар.
3. Уус-уран айымньы тыл искусствота диэн өйдүүр, харыстабыллаахтык сыһыаннаһар.
4. Саха сириг уонна Россия элбэх ахсааннаах норуоттарын уус-уран литератураларын духуобунай уонна сизэргэ-майгыга сыаннастарын өйдүүр.
5. Сайдыылаах, үөрэх бары биридимиэтигэр ситиһиилээх буоларга тиһиктээх аабы суолтатын өйдүүр; аан дойду, Россия историятын уонна култууратын, үтүө уонна мөкү сыһыан, сизэр-майгы туһунан бастакы өйдөбүллээх.
6. Аабы суолтатын, араас көрүннээх тизэс (билиһиннэрэр, үөрэтэр, талар, көрдүүр, чинчийэр) уратытын уонна ис хоһоонун өйдүүр, дьүүлээһиитигэр кыттар, э
7. Таска уонна искэ аабы техникатын баһылааһын, аахпыт араастаан уларытыы, уус-уран, научнай-популярнай уонна үөрэтэр тизэкистэри ырытарга судургу литературоведческой өйдөбүллэри туһаны салгы аабааччы тылын-өһүн сайдытыгар суолталаабын өйдүүр.
8. Бэйэ аабыгар сөптөөх кинигэни талары сатыыр, тизмэнэн, алпаабытынан каталогтары уонна сүбэлиир испиһэги туһанар, бэйэ ситиһиитин, кыабын сыаналанар, тупсарынар, эбии дьарыктанарга, информация хомуйарга ыйар-кэрдэр матырыяалынан таба туһанар.

Үөрэтэр учебник:

4 кылаас. Захарова Л.В., Флегонтова У.М. "Литература аабыта" алын суһуохоскуола 4 кылааһын учебнигы. Дьокуускай. «Бичик», 2017 с.

Аннотацияны онордо: Алексеева Альберта Анатольевна, алын кылаас маннайгы категориялаах учуутала.